

Motion till riksdagen 2007/08:C222

av **Annelie Enochson (kd)**

Samlingslokaler

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att markområden i nya områden bör reserveras för allmänna ändamål som samlingslokaler och kyrkor.

Motivering

Den svenska demokratin är intimt förknippad med de klassiska folkrörelsernas genombrott under 1800-talets andra hälft. Arbetar-, nykterhets- och frikyrkorörelserna blev samlingspunkter för människor som engagerade sig för bättre livsvillkor, delaktighet och ett tryggt samhälle. Arbetarföreningarna, nykterhetslogerna och församlingarna utgjorde demokratiska öar i ett auktoritärt samhälle. Varje medlem kunde vara med och bestämma.

Till de viktigaste beståndsdelarna hörde byggande och förvaltning av egna lokaler. Folkets Hus var en del av arbetarrörelsens verksamhet och ordenshusen tillhörde nykterhetsrörelsen. Frikyrkofolket skapade sina kyrkor och församlingshus. Landsbygdens folk samlades i bygdegårdarna.

Folkrörelsernas lokaler täckte inte enbart egna behov. De stod också öppna för andra. De utgjorde en viktig del av verksamheten i byar, samhällen och städer. I stor utsträckning var det medlemmarna själva som skaffade pengarna, byggde och förvaltade.

I takt med samhällsutvecklingen tog kommuner och städer på sig ett växande ansvar för offentliga lokaler. I viss utsträckning var det nödvändigt. Stora konserthus, teatrar och kongresshallar måste ofta skötas av professionellt folk och heltidsanställda. De ideella krafterna räcker inte till.

Folkets Hus och Park, Bygdegårdarnas Riksförbund och Våra Gårdar (nykterhetsrörelsens allmänna samlingslokaler) har i dag tillsammans över 2 500 medlemmar som driver större eller mindre samlingslokaler runt om i landet. Till detta kommer alla frikyrkor med ett stort antal aktiva medlemmar.

Fel! Okänt namn på

Dessa samlingslokaler är en viktig mötesplats för många människor och är en förutsättning för att vi skall behålla och utveckla vårt demokratiska samhälle.

I december 2003 överlämnade utredaren Kjell Nordström sitt betänkande ”Allmänna samlingslokaler” (SOU 2003:118). Utredningen har gjort en kartläggning över våra samlingslokaler och konstaterar att vi har relativt gott om dessa, men att de är mycket ojämnt fördelade. I många glesbygdslän är det gott om allmänna samlingslokaler, däremot saknas de i många nybyggda bostadsområden och förorter. Bristen på samlingslokaler gör att föreningslivet blir hemlöst, och det får till följd att vissa föreningar avvecklas. Samlingslokaler är till gagn för vår demokrati och är även ett viktigt inslag i samhällets drogförebyggande arbete.

Det finns en påtaglig risk att det saknas miljöer som är anpassade för ungdomsgrupper och nya föreningar som exempelvis olika invandrargrupper. Ideella organisationers samlingslokaler innebär många möjligheter för verksamheter som är demokratins förutsättning: studiecirklar, föreläsningar, debatter och föreningsmöten. Dessutom behövs de för filmvisningar, teaterföreställningar, musikevenemang och utställningar. Visst kan en del ske i skollokaler och kommunhus men dessa är som regel inte anpassade till föreningarnas och kulturlivets behov.

Jag vill uppmärksamma detta förhållande och påtala vikten av att markområden reserveras i nya områden för allmänna ändamål som samlingslokaler och kyrkor. Bostäder och affärscentra är viktiga, men människor behöver lokaler där man kan samlas för att utveckla det föreningsliv och annan verksamhet som man finner angeläget.

Det bör därför i de allmänna råden för plan- och bygglagen finnas en bestämmelse som visar på vikten av att i planerade bostadsområden avsätta mark för allmänna ändamål. Denna användningsbestämmelse bör ha ett vidare begrepp och bör förutom offentliga huvudmän även omfatta ideella föreningar. PBL-kommittén lämnade sitt betänkande ”Får jag lov?” (SOU 2005:77). Efter det har utredningen varit på remiss och en del förslag har blivit verklighet. Sist i kedjan av förändringar är användningsbestämmelserna. Därför återkommer jag med denna motion även i år och hoppas på ett positivt gensvar från riksdagen.

Stockholm den 21 september 2007

Annelie Enochson (kd)